

Psalm 143, 8-10, Handelingen 8, 26-39

In het verhaal van Handelingen 8 zien we een pelgrim, die geduid wordt met het woord 'eunuch'. Één woord, waarmee een plaatje wordt geplakt. En dat is niet onschuldig. Want aan dat plaatje hangt heel veel, waar deze gelovige Ethiopiër letterlijk mee te dealen heeft. In dit verhaal, maar ook in de dooptdienst van aanstaande zondag, mogen we er getuige van zijn, wat in de ontmoeting tussen de opgestane Heer en een mens kan gebeuren, als het gaat om beelden. 'Wijs mij de weg', dat zijn woorden, die openbreken uit wat eerder vast omljnd leek.

Preek

'Ach ja, zo is hij nu eenmaal. Dat verandert toch niet.' Deze woorden klinken op het eerste gezicht vriendelijk en aanvaardend. En inderdaad, iemand nemen zoals hij is, hoort in alle duurzame relaties thuis. Toch is met de vooronderstelling of berusting zelfs, dat iemand nu eenmaal zo is, niet alleen maar iets onschuldigs of liefdevols gezegd. Het kan ook betekenen, dat degene die de uitspraak doet, niet los kan komen van het beeld dat hij van die ander heeft. Of nog sterker, zelf leeft vanuit het beeld dat mensen in het algemeen blijven wie ze zijn. Wie als een dubbeltje geboren wordt, wordt nooit een kwartje. Dat zeiden de ouders van Lee Towers, zeer gelovige mensen overigens, ook, toen hij nog Leendert Huijzer heette en voorbestemd om net als zijn vader een arbeidersbestaan te hebben. En ook de kerk heeft op gezette tijden veel en vaak de nadruk gelegd op een natuurlijke wereldorde, door God nu eenmaal zo geschapen, waarin iedereen moest berusten in de plaats die hem of haar was toebedeeld. Zo kunnen mensen zichzelf en anderen vastzetten in beelden, waaruit nauwelijks te ontsnappen valt.

Nu hebben we zojuist in de Bijbel een persoonlijk verhaal gelezen, waarin twee mensen voorkomen. De een wordt bij zijn naam genoemd: Philippus. Hij was al eerder in het boek aan de lezer voorgesteld, als een van degenen, die de apostelen in de net ontstane allereerste kerk in Jeruzalem gingen helpen. De ander wordt ons niet voorgesteld bij zijn naam. Die is kennelijk niet belangrijk. Wat ons wel wordt verteld is dat hij een hoge ambtenaar uit Ethiopië is, en dat hij een eunuch is, ofwel een ontmande, gecastreerde man. Waarschijnlijk omdat hij in de nabijheid van de koningin van Ethiopië moest werken. In de gescheiden wereld van mannen en vrouwen in het Oude Oosten, was het voor een man onmogelijk om dicht bij een vrouw te zijn, die niet zijn eigen vrouw was. In dat geval was het heel gewoon om mannen daarvoor te ontmannen. Maar dat is niet het enige, wat hierover te zeggen valt. Want de man is kennelijk een gelovige in de God van Israel. Hij is een pelgrim, in Jeruzalem geweest en nu weer op de terugweg naar huis. Hij heeft zijn pelgrimage als gelovige eunuch gemaakt, wat betekent dat hij -anders dan andere pelgrims- niet heeft mogen deelnemen aan de plechtigheden in de tempel. Hij moest buiten blijven staan. In zijn gelovige leven heeft deze man tot nu toe moeten leven met het feit dat hij doordat zijn lichaam geschonden is, voor de godsdienst onwaardig werd geacht. Zo is hij gedefinieerd door de godsdienstige regels: niet compleet, niet waardig. Kennelijk weerhoudt dat hem niet om toch die lange pelgrimsreis te ondernemen. Ook weerhoudt het hem niet om de heilige schrift intens te bestuderen. En zo zien we hem zitten in zijn wagen. In zijn eentje. Als een verstotene. Als een tekening van zo velen, die ook vandaag nog, proberen om te dealen met het beeld, al dan niet door anderen opgedrongen, dat ze niet waardig zijn, niet voldoen voor God, de Allerhoogste en in eenzaamheid hun geloofsweg gaan.

Hoe kunnen zij bevrijd worden uit dat beeld dat hen gevangen houdt? In dit verhaal is het God zelf, de Geest, die Philippus op het pad van deze eunuch brengt om hem te vragen of hij de heilige woorden begrijpt. Het antwoord van de eunuch is aangrijpend. Het is een constatering en tegelijkertijd een klacht: hoe kan ik begrijpen als niemand mij de weg wijst, als ik verstoken ben van gemeenschap? Het is niet toevallig, dat de tekst die de eunuch aan het lezen was alles te maken had met verstoten worden, weggevoerd worden naar de slachtbank. Het is zeker niet toevallig, dat de eunuch juist daar vragen bij heeft, om wie gaat het? Hij voelt immers zelf wat het is om godsdienstig verstoten te zijn. Maar het is nog minder toevallig, dat Philippus mag beginnen met uitleggen dat Jezus, gestorven aan het kruis en weer opgestaan, het beeld van wie God werkelijk is, die verstotene is. En zo vallen alle scheidingsmuren tussen deze gemankeerde mens en de Allerhoogste weg. En de woorden die dan volgen, laten zien dat deze eunuch losbreekt uit het oude beeld van wie hij zou zijn. Wat is erop tegen, dat ik gedoopt word? Wat is erop tegen? Woorden, die hij bij de ingang van de tempel nooit zou hebben uitgesproken, klinken hier wel. Er was helemaal niets op tegen! Philippus gaat met hem het water in en doopt hem, zonder enige bedenking. Daarmee is hij voorgoed iemand, die bij God mag horen, die in Gods nabijheid mag leven. En evenzo heeft hij zijn beeld van God voorgoed mogen bijstellen.

In het scheppingsverhaal, Gods machtige liefdesdaad, spreekt God dat hij mensen maakt naar zijn beeld en gelijkenis. In het eerste gebod van de tien, die hij later aan het volk Israel geeft, zegt God: maak geen gesneden beelden van mij. Gesneden beelden reduceren, ze maken klein en vooral ook star. Nog belangrijker: ze worden bepaald door het blikveld van de maker. Ze doen geen recht aan de schepper, noch aan de schepping. Als wij geen gesneden beeld van God mogen maken, immers daardoor gaan we hem de maat gaan nemen, hem de schuld geven van alles wat niet goed is, en zelfs zijn bestaan afhankelijk maken van onze criteria, dan mogen we ook geen gesneden beelden van mensen maken, noch van onszelf, noch van anderen. Niet mogen betekent: dat is niet heilzaam, dat brengt geen leven in de goede zin voort.

Wat betreft deze mens, hier vanmorgen, ook een Philippus overigens, gaan misschien ook wel wat gesneden beelden aan gruzelementen. He? Philip? Laat die zich dopen? En misschien zijn er wel mensen hier aanwezig, die gedacht hebben bij de uitnodiging: Is hij kerkelijk dan? Maar dan op zijn oude dag nog een doop? Ja, dat kan dus! Het kan zomaar, dat een mens, die in de laatste fase van zijn leven zit, die al jaren gepensioneerd is na een succesvolle maatschappelijke loopbaan, al jaren lid van de Lionsclub, gewend om leidinggevende posities te hebben, zaken te delegeren, kortom een soort van gearriveerd is in het leven, toch op een punt in zijn leven komt, waarop hij zich overgeeft en aan de Allerhoogste vraagt om nieuwe wegen. Dat is waar we hier getuige van zijn.

'Wijs mij de weg' zijn woorden die losbreken uit wat eerder vaststond: ik weet waar ik heen wil, ik bepaal mijn eigen route, zo ben ik nu eenmaal, dat verandert niet. Zo worden we vanochtend in navolging van Philip allemaal uitgedaagd om de gesneden beelden van onszelf en anderen los te laten in de ontmoeting met de levende Heer.

Amen.

